

[Undervisningsministeren.]

Oprettelsen af vort Universitet under Christian den Første, lader sig ikke stille i en saagrel Belysning, som det ærede Medlem gjorde det med sit Spørgsmaal om, hvorvidt man betaler selv, eller det er Staten der betaler. Uden at vi havde et Universitet, uden at vi fra Statens Side havde erkendt Nødvendigheden og Vigtigheden af at skabe dette Grundlag for videnskabelig Forskning, havde der ikke været den Form for Videnskab, vi nu har i vort Land.

Jeg vil gerne benytte Lejligheden til ud fra de Erfaringer, jeg har gjort under mine Ophold i Amerika, hvor jeg har talt med adskillige Kolleger ved amerikanske Universiteter, som ikke er Statsuniversiteter, men som skulde svare til det ærede Medlems Ideal, at sige, at naar jeg sammenligner den Stilling, jeg som Professor ved et Statsuniversitet har, med den Stilling, mine Kolleger derovre havde, tror jeg ikke, der findes nogen Form for Frihed, der vil kunne være større end den, en dansk Videnskabsmand, der indtager en Stilling ved Københavns Universitet, nyder. Jeg taler ud fra personlige Erfaringer —, Aarhus Universitet er jo grundlagt paa en noget anden Maade, men jeg tror ikke, der er nogen Forskel med Hensyn til selve Videnskabsmændenes Stilling. Jeg tror roligt jeg kan sige, at den danske Stat paa en klog Maade har afholdt sig fra enhver Indgriben i Lærerfriheden og dermed har skabt en Stilling, som vel er statslig, men med fuld Respekt for Universitetets særlige faglige Selvstyre. De svage Hentydninger, det ærede Medlem kom med, idet han pegede paa visse Familieerfaringer, synes jeg ikke skal have Lov at staa over for dette Ting, som om der fra Universitetets Side var noget at dække over. Det ærede Medlems Fader var Professor ved Københavns Universitet. Der kan inden for Familien have været forskellige Meninger om det Tidspunkt, da han blev Professor, man kan have ønsket, at det skulde være sket noget tidligere, men man kan ikke røre ved den Kendsgerning, at han blev Professor, og at han nød den fulde Frihed, som en dansk Professor har ved Københavns Universitet. Jeg synes ikke, det ærede Medlem bør komme med Antydninger, der ligesom giver os en Forestilling om, at der fra Statens Side har været øvet

nogen Art af Pres eller Tryk paa en Mand, der har været ansat under Københavns Universitet. Det er helt urigtigt.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby har Ordet for en kort Bemærkning.

Kristen Amby: Det er da klart, at selve Spørgsmaalet om Videnskabens Uafhængighed i Forhold til Statsmagten er et meget stort Principspørgsmaal, men det var slet ikke det, det ærede Medlem behandlede. Vi staar i den Situation — det ønsker jeg at sige til det ærede Medlem —, at medmindre Staten i dette Øjeblik giver Rask-Ørsted Fondet de Penge, det drejer sig om, mangler man dem. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem har Penge i Lommen eller der er andre der vil give et tilsvarende Beløb. Det vil altsaa sige, at hvis alle fulgte det ærede Medlem, saa vilde Videnskabens Kaar her i Danmark blive forringet. Det er ganske lige til.

Man kan meget vel have de Anskuelser, som det ærede Medlem har, at det er nødvendigt ogsaa i et Demokrati principielt at fastslaa Videnskabens Uafhængighed af Statsmagten. Jeg mener blot, at denne Uafhængighed i Realiteten lettere skabes, naar det er et demokratisk Samfund, vi lever i, ved at Universitetet subveneres fornemmelig fra Staten, det vil sige fra hele Folket, fremfor fra de og de Kredse, der har Interesse derfor og maaske ogsaa Kærlighed dertil. Derfor skal det ærede Medlem ikke lave Konfusion vedrørende selve det principielle, vi taler om. Fulgte man ham, fik man ingen Penge til videnskabelige Formaal i Øjeblikket. Han kan ikke anvise dem, han har dem ikke.

Vi andre er ikke Tilhængere af, at Videnskaben skal være afhængig af Staten, tværtimod. Jeg tror, vi alle som Demokrater er enige om, at det er nødvendigt, at de videnskabelige Forskere har en Følelse af Uafhængighed i Forhold til Statsmagten.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Starcke har Ordet for en kort Bemærkning.

Starcke: Jeg vil gerne takke den højtærede Undervisningsminister for hans Be-